

СРБИЈА ОД 1878. ДО 1912. ГОДИНЕ

На Берлинском конгресу 1878. године Србија добија независност и територијално проширење на нишки, пиротски, врањски и топлички округ. Стицајем спољно-политичких прилика, Србија се морала у својој дипломатској борби ослонити на свог сусједа, Аустроуграску. Србија је заузврат морала потписати трговински уговор (којим је дјелимично потчинила своју привреду интересима Аустроугарске) и Тајну ковенцију (којом се обавезала на политичку зависност од Аустроугарске). Аустроугарска је подржала проглашење Србије за краљевину 1882. године и тако Милан Обреновић постаје први српски нововјековни краљ.

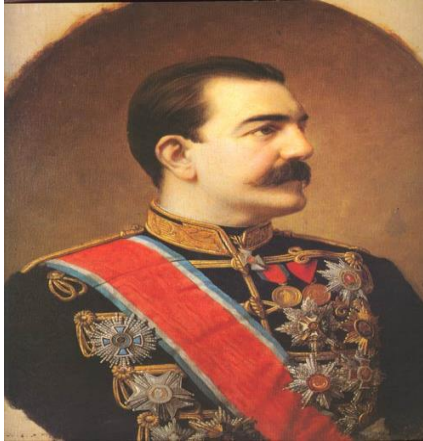
Током овог периода у Србији су основане Радикална, Напредна и Либерална странка. Вођа Радикане странке био је Никола Пашић и она је своју подршку налазила у нижим слојевима друштва (сељаци, ситни трговци, занатлије...) и били су противници политике Милана Обреновића. Либерали и Напредњаци су своју подршку налазили у вишим слојевима друштва. Током 1883. године у Србији је избила Тимочка буна за коју је Милан Обреновић оптужио радикале. Буна је избила када је уведена редовна војска па су тако војни обвезници морали вратити оружје које су тада држали по кућама. Побуна је угушена, а Никола Пашић и истакнуте радикалске вође су побјегле у иностранство.

Један значајан догађај који се десио на спољно-политичком плану и догађај који је свакако уздрмао владавину Милана Обреновића је српско-бугарски рат 1885. године. Када су се Кнежевина Бугарска и Источна Румелија (до тада по турском влашћу) ујединиле, Милан Обреновић се уплашио да ће Србија добити опасног конкурента у ширењу на југ. Па је одлучио да упутити војску према Софији. У том рату Србија је поражена, а само интервенција великих сила прије свега Аустроугарске је спасила Србију даље катастрофе. Овај неуспјех Милана Обреновића је додатно нарушио његов углед. Како би поправио свој углед Милан је покушао да преуреди државу уставом из 1888. године. Притиснут породичним и државним проблемима Милан Обреновић је одлучио да абдицира у корист свог сина Александра.

Владавину Александра Обреновића (1889-1903) карактеришу честе промјене правца државне политике. Током своје владавине промјенио је три устава и 12 влада. У спољној политици мјењао је ослонце на Аустроугарску и Русију. Велику контраверзу је изазвао брак краља Милана са Драгом Машин која је била старија од њега 12 година. Такође о прошлости краљице Драге кружиле су различите гласине. Све је то додатно срозало углед владара и династије. Група официра је у ноћи између 11 и 12 јуна упала на двор и убила краља и краљицу. Тај догађај познат је у нашој историји под именом Мајски преврат јер се десио између 29. и 30. маја по јулијанском календару који је тада важио у Србији. Мајски преврат представља и крај династије Обреновић.

Након Мајског преврата за новог краља изабран је Петар I Карађорђевић син кнеза Александра Карађорђевића и унук Ђорђа Петровића Карађорђа. Завјереници који су убили краља Милана и краљицу Драгу основали су организацију Уједињење или Смрт такође познату под називом Црна рука која се мјешала у политички живот Србије. Као што сам назив организације говори њен циљ је био уједињење свих српских земаља. Водећа личност у политичком животу краљевине Србије постаје Никола Пашић са

Радикалном странком. За вријеме владавине краља Петра I Карађорђевића Србија постаје парламентарна монархија. У спољној политици Србија се креће ослобађати аустроугарских стега. Како је Србија упркос противљењу Аустроугарске Србија потписала царински савез са Бугарском, Аустроугарска је одлучила да затвори своје тржиште за српску робу. Тај период аустроугарских санкција се назива Царински рат (1906-1911). Будући да је 90 % српског извоза ишло у Аустроугарску у Бечу су очекивали да Србија попусти. Међутим Србија је нашла нова тржишта за извоз робе.

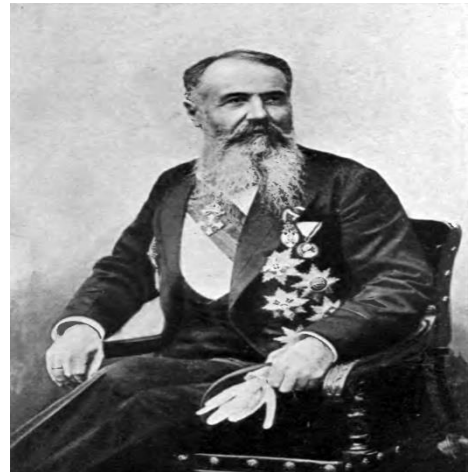
краљ Милан Обреновић

краљ Александар и краљица Драга Обреновић

Краљ Петар I Карађорђевић

Никола Пашић

Службени печат организације Уједињење или смрт

ЦРНА ГОРА ОД 1878. ДО 1912. ГОДИНЕ

На Берлинском конгресу Црна Гора је добила независност и територијално удвостручење. У састав Црне Горе улазе Подгорица, Никшић, Колашин као и приморски градови Бар и Улцињ. Током овог периода свакако најзначајнија личност је био кнез Никола Петровић Његош. Успјеси у српско-турском рату додатно су подigli углед кнеза Николе.

За вријеме његове владавине укинут је Сенат, а основао Државни савјет, Министарство и Велики суд. На челу сва три ова органа управе био је Божо Петровић што свједочи о заосталости управе будући да је у свим тадашњим модернијим државама законодавна, извршна и судска власт била независна једна од друге. Кнез Никола је владао апсолутистички па чак и након доношења устава 1905. године на Никољдан који је писан по узору на устав Србије из 1869. године. Уставом је установљена Народна скупштина у којој се издвајају двије струје: Клуб народних посланика (клубаши) који ће се потом претворити у Народну странку и били су противници политике Николе Петровића Његоша и Права народна странка (праваши) који су били присталице политике Николе Петровића Његоша. У својој спољној политици Црна Гора се ослањала на Русију. Током времена јавља се ривалитет између династије Петровић-Његош и династије Обреновић, а касније Карађорђевић. Основни разлог за појаву ривалитета је био која ће од двије српске државе и династије преузети првенство у борби за српско ослобођење и уједињење. Односи су се нарочито заоштрили за врије Бомбашке афере (1907-1908). Код појединих студената Београдског универзитета који су били поријеклом из Црне Горе, а који су били прозивници политике кнеза Николе су пронађене бомбе што је послужило као основ да се великом броју лица суди за завјеру против владара. На продубљивању неслоге између Србије и Црне Горе радила је Аустроуграска. Црна Гора је 1910. године проглашена краљевином позивајући се на традиције средњовјековне Дукље.

Краљ Никола Петровић-Његош

Застава Краљевине Црне Горе